

IB DP TÜRKÇE A: EDEBİYAT

Öğretmen El Kitabı

İlk değerlendirme 2026

Yeni başlayan öğretmen için uygulama rehberi · Deneyimli öğretmen için hızlı hatırlatma

Bu belgenin amacı: Resmî kılavuzun yerini almak değil; öğretmenin günlük planlama, öğretim ve değerlendirme kararlarında kritik kuralları hızla görebileceği, kaynak kılavuzla birlikte kullanılacak pratik bir çalışma kitabı oluşturmaktır.

Bağımsız öğretmen kaynağı - resmî IB yayını değildir.

International Baccalaureate logoları veya resmî görsel kimliği kullanılmamıştır.

0. Bu el kitabını nasıl kullanmalı?

Bu belge iki farklı okuma hızına göre tasarlandı. Yeni başlayan bir öğretmen bölümleri sırayla okuyabilir; deneyimli bir öğretmen ise yalnızca gri 'hızlı kontrol', sarı 'risk' ve kırmızı 'kesin kural' kutularına bakarak programı hatırlayabilir.

İhtiyacınız	Önce bakın
Dersi ilk kez planlıyorum	1-6, ardından 18 ve 20
Eser listemi kontrol edeceğim	5 ve 6
Paper 1 hazırlıyorum	9
Paper 2 hazırlıyorum	10
IO planlıyorum / uyguluyorum	11-13
HL Essay yürütüyorum	14
Portfolyo sistemi kuruyorum	7
Değerlendirme yapıyorum	8, 9, 10, 13, 14
Yıl sonunda compliance kontrolü yapıyorum	21

En önemli refleks: Bir eser, görev veya plan hakkında tereddüt varsa 'bu değerlendirme bileşeninde kullanılabilir mi?' sorusunu ilk anda sormak gerekir. Eser tekrarına ilişkin sınırlamalar sonradan düzeltmesi zor hatalardır.

1. Dersin omurgası

Ders yalnızca eser okutma değil; yakın okuma, bağlam, karşılaştırma ve kavramsal sorgulamayı birbirine bağlayan iki yıllık bir yapı.

Dersin temel amacı

- Farklı dönem, tür ve kültürlerden edebî metinleri derinlemesine çalışmak.
- Öğrencinin yorumlama, analiz, değerlendirme ve gerekçeli iletişim becerilerini geliştirmek.
- Metnin biçimsel ve estetik özelliklerinin anlam üretimine etkisini görünür kılmak.
- Metin, bağlam, bakış açısı, yerel/küresel meseleler ve farklı okurlar arasındaki ilişkiyi sürekli sorgulamak.
- Öğrenciyi bağımsız, eleştirel ve yaratıcı bir okur/yazar hâline getirmek.

Öğretmenin zihninde sürekli bulunması gereken üç soru

- Öğrenci metnin ne söylediğini değil, nasıl anlam ürettiğini görüyor mu?
- Öğrenci yazar tercihleri ile anlam/etki arasında ilişki kuruyor mu?
- Öğrenci öğrendiğini yeni bir metne, soruya veya değerlendirme görevine aktarabiliyor mu?

Hatırlatma: Dersin değerlendirme hedefleri üç ana ekseninde döner: bilmek/anlamak/yorumlamak; analiz etmek/değerlendirmek; fikirleri açık, mantıklı ve göreve uygun biçimde iletmek.

2. SL ve HL: büyük resim

	SL	HL
Toplam eser	En az 7	En az 10
Önerilen öğretim süresi	150 saat	240 saat
Paper 1	1 pasaj / 1:15 / %35	2 pasaj / 2:15 / %35

	SL	HL
Paper 2	1:45 / %35	1:45 / %25
HL Essay	-	1.200-1.500 kelime / %20
Bireysel sözlü	15 dk / %30	15 dk / %20

Kesin kural: SL ve HL aynı ders modeline dayanır; fark yalnızca 'daha çok eser' değildir. HL, iki Paper 1 analizi ve ayrıca HL Essay nedeniyle daha yüksek bağımsızlık, derinlik ve süreklilik gerektirir.

3. Üç keşif alanı

Keşif alanı	Ana soru	Öğretimde odak
Okurlar, Yazarlar ve Metinler	Anlam nasıl üretiliyor ve yorumlanıyor?	Yakın okuma, yazar tercihleri, okurun rolü, estetik ve biçim
Zaman ve Mekân	Bağlam metni ve okuru nasıl etkiliyor?	Tarihsel/kültürel bağlam, kimlik, değerler, yerel-küresel ilişkiler
Metinlerarasılık	Metinler birbirleriyle nasıl konuşuyor?	Karşılaştırma, gelenek, yeniden yazma, dönüşüm, ortak temalar/kavramlar

Gözden kaçmasın: Keşif alanları üç ayrı 'ünite kutusu' gibi ele alınmamalıdır. Bir eser birincil olarak bir alanda çalışılsa bile diğer iki alana sürekli bağ kurulabilir. Rehberin mantığı örtüşen, tekrarlı ve esnek bir modeldir.

4. Yedi merkezî kavram

Kavram	Öğretmenin kullanabileceği kısa mercek
Kimlik	Yazarın, karakterin/anlatıcının ve okurun kimliği anlamı nasıl etkiliyor?
Kültür	Metin hangi değer, inanç ve edebî geleneklerle etkileşiyor?
Yaratıcılık	Yaratma ve okuma eyleminde hayal gücü, özgünlük ve yeniden kurma nasıl işliyor?
İletişim	Metin yazar-okur ilişkisini ve hedef kitleyi nasıl kuruyor?
Bakış açısı	Hangi sesler/bakış açıları öne çıkıyor, hangileri dışarıda kalıyor?
Dönüşüm	Metin başka metinleri, okuru veya gerçekliği nasıl dönüştürüyor?
Temsil	Biçim ve yapı, gerçeklik/tema/kimlikleri nasıl temsil ediyor?

Sık hata: Kavramlar değerlendirme kriterlerinde ayrı bir puan başlığı değildir. Buna rağmen her eserin tartışmasına dâhil edilmeleri ve soruşturma hattı üretmek için kullanılmaları beklenir.

5. Eser seçimi: burada hata yapmayın

SL zorunlu dağılım

Kural	SL
Toplam	En az 7 eser
Dersin dilinde yazılmış PRL yazarı	En az 3
Çeviri PRL yazarı	En az 2
Serbest seçim	2
Edebî form	En az 3 farklı form
Dönem	En az 3 dönem
Mekân	En az 2 kıta, en az 3 ülke/bölge
Keşif alanları	Her keşif alanında en az 2 eser

HL zorunlu dağılım

Kural	HL
Toplam	En az 10 eser
Dersin dilinde yazılmış PRL yazarı	En az 4
Çeviri PRL yazarı	En az 3
Serbest seçim	3
Edebî form	Dört formun tamamı
Dönem	En az 3 dönem
Mekân	En az 2 kıta, en az 4 ülke/bölge
Keşif alanları	Her keşif alanında en az 3 eser

Kesin kural: Aynı yazar Dil A: Edebiyat dersinde iki kez çalışılmaz. Öğrencinin başka bir Dil A veya Dil B dersinde hâlihazırda çalıştığı bir yazar da bu ders için seçilemez.

Çalışma ne sayılır? Bir roman gibi tek bir uzun eser bir 'çalışma'dır. Daha kısa metinlerde aynı yazar + aynı alt tür koşuluyla örneğin 5-10 kısa hikâye, 5-8 makale veya 15-20 kısa şiir bir çalışma oluşturabilir.

Uygulama önerisi: Eser tablonuza şu sütunları baştan koyun: PRL/serbest, özgün dil/çeviri, form, dönem, ülke-kıta, keşif alanı, IO/HL Essay/Paper 2 kullanılabilirlik durumu. Bu tablo iki yıl boyunca 'tek doğruluk kaynağınız' olsun.

6. Ders tasarımı ve iki yıllık planlama

Rehberin dört tasarım ilkesi

- Çeşitlilik: farklı formlar, dönemler, yerler, sesler ve geleneksel/çağdaş anlatımlar.
- Entegrasyon: üç keşif alanının birbirini beslemesi.
- Özerklik: öğrencinin eser ve soruşturma seçiminde giderek daha fazla sorumluluk alması.

- Hesap verebilirlik: esneklik vardır ama gerekliliklerden taviz yoktur.

Önerilen pratik zamanlama

Dönem	Öncelik	Değerlendirme hazırlığı
1. yıl / baş	Yakın okuma + portfolyo rutini	Paper 1 temel beceriler
1. yıl / orta	Bağlam + kavramsal analiz	IO için küresel sorun havuzu
1. yıl / son	Karşılaştırma + eser eşleştirme	IO denemeleri; HL için soruşturma hattı
2. yıl / baş	IO/HL Essay süreçlerinin tamamlanması	IO ve HL Essay
2. yıl / orta-son	Sınav odaklı aktarım ve sentez	Paper 1 + Paper 2

Rehberin önerisi: Bireysel sözlü, yeterli sayıda eser çalışıldıktan sonra yapılmalıdır; örnek eşik olarak SL'de 4/7, HL'de 6/10 eser verilir ve zamanlama için 1. yılın sonu veya 2. yılın başı önerilir.

7. Öğrenen portfolyosu: zorunlu ama notlandırılmayan merkez

Kesin kural: Öğrenen portfolyosu tüm öğrenciler için zorunludur. IB tarafından doğrudan notlandırılmaz; buna rağmen dersin merkezî unsurudur ve gerektiğinde özgünlük/müfredat kanıtı olarak istenebilir.

Portfolyoda ne bulunmalı?

- Her esere ilk kişisel yanıt ve sonradan gelişen yorumlar.
- Yazar tercihleri, biçim ve anlam üzerine yakın okuma notları.
- Kavramlar ve keşif alanları arasındaki bağlantılar.
- Metinler arası bağlantılar ve karşılaştırma tabloları.
- Küresel sorun havuzu ve olası IO pasajları.
- Paper 1 denemeleri, yönlendirmeli soru üretimleri ve öz değerlendirmeler.
- Paper 2 için eser eşleştirmeleri ve soru denemeleri.
- HL öğrencileri için soruşturma hattı, kaynak ve taslak gelişim kayıtları.
- Alınan geri bildirim, karşılaşılan zorluk ve gelişim notları.
- Yaratıcı/dönüştürücü görevler; dijital, multimodal veya geleneksel ürünler.

Pratik sistem: Her eser için aynı 6 sekmeyi kullanmak işleri kolaylaştırır: 1) Bağlam 2) Yakın okuma 3) Kavramlar 4) Küresel sorun 5) Karşılaştırma 6) Değerlendirme transferi.

8. Değerlendirme mantığı ve kriterlerle çalışma

IB, norm temelli değil kriter temelli değerlendirir. Öğrenciyi sınıftaki diğer öğrencilerle değil, tanımlayıcılarla karşılaştırırsınız.

Öğretmen için 6 temel değerlendirme ilkesi

4. Her kriter bağımsız uygulanır; bir kriterde yüksek puan diğerinde yüksek puanı garanti etmez.
5. Kısmi/ondaklık puan verilmez; yalnızca tam sayı kullanılır.
6. Seviye tanımlayıcısının her ifadesinin eksiksiz karşılanması gerekmez; en uygun tanımlayıcı seçilir.
7. Üst düzey tanımlayıcılar 'kusursuz' performans demek değildir; uygun olduğunda tam puan kullanılmalıdır.
8. Öğrenciler kriterleri erken görmeli ve nasıl uygulandığını anlamalıdır.
9. Biçimlendirici değerlendirme verileri, bir sonraki öğretim kararını değiştirmelidir.

Sık hata: Kriter B'yi 'kaç teknik buldu?' diye puanlamayın. Rehber, analiz edilen teknik sayısından çok, yazar

tercihlerinin anlamı nasıl şekillendirdiğine dair analizin kalitesini önemser.

9. Paper 1 - öğretmen kılavuzu

	SL	HL
Süre	1 saat 15 dk	2 saat 15 dk
Görev	2 pasajdan 1'i	Her iki pasaj
Puan	20	40 (20+20)
Ağırlık	%35	%35
Kriterler	A 5 / B 5 / C 5 / D 5	Her cevap için aynı

Öğrenciye öğretilecek kritik davranışlar

- Metni yalnızca açıklamak yerine edebî anlamı yorumlamak.
- Metin referanslarını iddiayı desteklemek için seçmek.
- Yazarın dil, yapı, biçim ve teknik tercihlerini anlam/etkiyle ilişkilendirmek.
- Yönlendirmeli soruyu güçlü bir odak noktası olarak kullanmak; gerekirse başka bir uygun teknik/biçimsel odak kurabilmek.
- Teknik listesinden kaçınmak; seçilen birkaç unsurun işlevini derinlemesine tartışmak.
- Analizi tutarlı bir tez ve paragraf mantığıyla organize etmek.

Gözden kaçan kural: Yönlendirmeli soruyu kelimesi kelimesine cevaplamak zorunlu değildir; ancak yanıtın metne ilişkin belirgin ve sürdürülebilir bir odak noktası olmalıdır.

Paper 1 portfolyo hedefi: Öğrencinin dört edebî forma da yönelik deneyim biriktirmesi, hangi formda zorlandığını izlemesi ve ilk denemelerle sonraki denemeleri karşılaştırması.

10. Paper 2 - karşılaştırmalı makale

Özellik	Kural
Süre	1 saat 45 dakika
Soru	4 genel sorudan 1'i
Eser	Derste çalışılan 2 eser
Eser erişimi	Sınavda eserler yok
Alıntı	Doğrudan alıntı beklenmez; ayrıntılı referans beklenir
Puan	25
SL ağırlık	%35
HL ağırlık	%25

Kriter yapısı

Kriter	Puan	Öğretimde neyi öne çıkar?
A Bilgi, anlama, yorumlama	5	Soruyla ilgili eser bilgisi ve çıkarımlar
B1 Analiz ve değerlendirme	5	Dil/teknik/üslup/yazar tercihleri → anlam
B2 Karşılaştırmalı analiz	5	Benzerlik/farklılıkların analitik işlevi
C Odak ve organizasyon	5	Denge, mantık, sürekli soru odağı
D Dil	5	Açık, doğru ve göreve uygun akademik dil

Kesin kural: IO'da veya HL Essay'de kullanılan eser Paper 2'de kullanılamaz. Rehber öğrencilerin Paper 2 için üç olası eseri önceden belirleyip hazırlamasını önerir.

Sık hata: İki mini makaleyi arka arkaya yazmak karşılaştırma değildir. Karşılaştırma, benzerlik/farklılıkların seçilen soruyu yanıtlamaya nasıl katkı verdiğini göstermelidir.

11. Bireysel sözlü (IO): görevin özü

Özellik	Kural
Süre	10 dk sunum + 5 dk öğretmen sorusu
SL ağırlık	%30
HL ağırlık	%20
Toplam puan	40
Eser yapısı	1 özgün dilde yazılmış eser + 1 çeviri eser
Odak	Aynı küresel sorunun iki eserin içerik ve formunda sunulma yolları

Küresel sorun testi

- Geniş ölçekte önemli mi?
- Uluslar ötesi mi?
- Etkisi yerel bağlamda gündelik olarak hissediliyor mu?

Sık hata: 'Cinsiyet', 'savaş', 'adalet', 'kimlik' gibi geniş temalar tek başına küresel sorun değildir. Öğrencinin 10 dakikada incelenebilir, açık ve belirli bir sorun formüle etmesi gerekir.

Küresel sorun için başlangıç alanları

- Kültür, kimlik ve toplum
- İnançlar, değerler ve eğitim
- Politika, güç ve adalet
- Sanat, yaratıcılık ve hayal gücü
- Bilim, teknoloji ve çevre

12. IO: pasaj, genel hat ve uygulama ayrıntıları

Kesin kural: Her eserden bir özet/pasaj seçilir; normalde 40 satırı geçmez. Satır sayısı uygun olmayan

formlarda ölçüt, 10 dakikalık görevde derinlemesine analiz edilebilecek makul hacimdir.

- Pasaj kesintisiz olmalıdır; içinde atlama/eksiltme yapılamaz.
- Bir pasaj birden fazla kısa metni bir araya getiremez.
- Özetler temiz ve işaretlenmemiş olmalıdır.
- Öğrenci, alıntıdan hareket etse de eserin tamamındaki ilgili tercihleri tartışmalıdır.
- Pasajlar küresel sorunun belirgin biçimde görüldüğü anları göstermeli ve eserin bütünüyle bağlantı kurmaya izin vermelidir.
- Genel hat formunda en fazla 10 madde bulunur; maddeler tam metin hâline dönüşmemelidir.
- Özetler en az bir hafta önce öğretmene onay için sunulmalıdır.
- Öğrenci odaya yalnızca temiz pasajları ve genel hat formunu getirebilir.
- Sunum ezberlenmiş bir metin gibi okunmamalıdır.

Lojistik: Her IO yüksek kaliteli ses kaydıyla kaydedilmeli; pasajlar, genel hatlar ve kayıtlar sonuçlar yayımlanana kadar düzenli biçimde saklanmalıdır.

13. IO: öğretmenin sınırı ve değerlendirme

Öğretmen ne yapabilir?

- Görevin gerekliliklerini ve kriterleri açıklar.
- Küresel sorun ve eser/pasaj uygunluğu hakkında yönlendirir.
- Farklı eser ve farklı küresel sorunlarla pratik IO yaptırabilir.
- Pratiklerde kriter odaklı geri bildirim verebilir.
- Finale yaklaşırken öğrencinin genel hatlarına geri bildirim verebilir.
- 5 dakikalık soru bölümünde öğrencinin bilgisini, analizini ve açıklanmamış noktalarını açığa çıkaran sorular sorar.

Öğretmen ne yapamaz?

- Öğrenciye final küresel sorunu veya konuyu atayamaz.
- Ne söylemesi gerektiğini doğrudan yazamaz.
- Final IO için öğrenciyle prova yapamaz.
- Özgün olmayan bir çalışmayı onaylayamaz.

IO kriteri	Puan
A Bilgi, anlama ve yorumlama	10
B Analiz ve değerlendirme	10
C Odak noktası ve organizasyon	10
D Dil	10

Kesin kural: Tamamlanmış ve onaylanmış IO tekrar yapılamaz ve geri çekilemez.

14. HL Essay: öğretmen için sınırlar ve kontrol listesi

Özellik	Kural
Kim yapar?	Yalnızca HL
Uzunluk	1.200-1.500 kelime
Ağırlık	%20
Puan	20

Özellik	Kural
Kaynak	Derste çalışılan 1 eser
Odak	Öğrencinin seçtiği geniş edebî soruşturma hattı
Kriterler	A 5 / B 5 / C 5 / D 5

Soruşturma hattı

- Öğrenci tarafından seçilir; soru biçiminde ifade edilebilir.
- Eserin yalnızca tek bir küçük bölümüne daralmamalı; eserin bütünü hakkında bilgi ve anlayış göstermeye izin vermelidir.
- Yedi merkezî kavram yararlı bir başlangıç noktasıdır; bir kavram kullanmak zorunlu değildir.
- Şiir/öykü gibi derlemelerde geniş odak için birden fazla metne başvurulmalıdır.

Öğretmenin geri bildirim sınırı

- Süreci, takvimi ve kilometre taşlarını yönetebilir.
- Soruşturma hattını netleştiren sorular sorabilir; uygunluğu hakkında rehberlik edebilir.
- Öğrencinin ilk tam taslağına geliştirici sorular/notlar yazabilir.
- Taslağı doğrudan düzeltmez, yeniden yazamaz veya satır satır edit edemez.
- İlk tam taslaktan sonra öğretmene verilen bir sonraki sürüm final olmalıdır.
- İkincil kaynak kullanmak zorunlu değildir; kullanılmışsa tamamı doğru biçimde belirtilmelidir.

Kesin kural: HL Essay için seçilen eser, IO'da kullanılan eserlerden ve öğrencinin Paper 2 için kullanmayı planladığı eserlerden farklı olmalıdır.

15. Eser kullanım haritası: en kritik organizasyon tablosu

Bileşen	Eser kullanımı	Sonra ne olur?
IO	1 özgün dil + 1 çeviri	Bu eserler başka değerlendirme bileşenlerinde kullanılamaz
HL Essay	HL öğrencisi 1 eser	IO/Paper 2 ile çakışmamalı
Paper 2	Sınavda 2 eser; hazırlıkta 3 aday eser önerilir	Başka bileşende kullanılmış eser seçilemez
Paper 1	Önceden görülmemiş metinler	Ders eserlerinden bağımsız

Uygulama önerisi: Her öğrenci için ayrı bir 'eser kullanım matrisi' tutun. Özellikle HL'de aynı sınıfın farklı öğrencileri IO ve HL Essay için farklı eserler seçebileceği için sınıf listesi tek başına yeterli değildir.

16. Akademik dürüstlük ve kaynak gösterme

- Öğrencinin değerlendirmeye sunduğu çalışma özgün olmalıdır.
- Başkasının fikirleri, sözcükleri, görselleri ve verileri kaynaklandırılmalıdır.
- IB belirli bir atıf stili zorunlu kılmaz; okul tutarlı ve uygun bir stil seçebilir.
- Minimum kaynak bilgisinde yazar, yayın tarihi, eser/kaynak başlığı ve ilgili sayfa bilgileri bulunmalıdır.
- Elektronik kaynaklarda erişim tarihi kaydedilmelidir.
- Öğretmen yalnız örnek öğrenci çalışmalarını değil, tüm öğrencilerin özgünlüğünü doğrulamakla yükümlüdür.
- Aynı materyal hem IA hem başka değerlendirme/uzun makale gerekliliğini karşılamak için yeniden kullanılamaz.

Öğretmen refleksi: Sadece son ürünü kontrol etmeyin. İlk teklif, portfolyo, taslak gelişimi, kaynak notları ve

öğrencinin sözlü açıklamaları özgünlüğü anlamada birlikte kullanılmalıdır.

17. Hassas konular, kapsayıcılık ve erişim

Dil A: Edebiyat doğal olarak yetişkinlere yönelik, kişisel veya politik olarak hassas konularla karşılaşabilir. Öğretmenin görevi bu konuları sterilize etmek değil; eleştirel, saygılı ve güvenli bir öğrenme ortamı kurmaktır.

- Öğrencilerin farklı kimlik, deneyim ve değerlerini hesaba katın.
- Metin seçimini zorlayıcı ama erişilebilir tutun.
- Farklı görev biçimleri ve multimodal erişim seçenekleri sunun.
- Zamanlı, anlamlı ve bireysel ihtiyaca göre geri bildirim sağlayın.
- Erişim düzenlemeleri gerektiğinde okulun ve güncel IB erişim/kapsama politikalarının prosedürlerini izleyin.

Sınır: Hassas konuların işlenmesi yüzeysel veya sansasyonel değil, metin merkezli ve entelektüel olarak eleştirel olmalıdır.

18. IB pedagojisini derse çevirmek

Öğretim yaklaşımı	Sınıfta görünür hâli
Sorguya dayalı	Öğrenci soru üretir, yorum kurar, farklı okuma yolları dener
Kavramsal	Teknikten kavrama; metinden 'büyük fikre' ve tekrar metne dönüş
Bağlamsal	Metni tarih/kültürle ilişkilendirir ama metni bağlamın belgesine indirgemez
İş birlikli	Yorum müzakeresi, akran geri bildirimi, edebiyat halkaları
Farklılaştırılmış	Farklı giriş noktaları, ürün seçenekleri, scaffold
Değerlendirmeden beslenen	Geri bildirim sonraki ders tasarımını değiştirir

ATL becerileri

- Düşünme: çıkarım, değerlendirme, yaratıcılık, transfer.
- İletişim: akademik yazı, sözlü ifade, dinleme, tartışma.
- Sosyal: iş birliği, farklı yorumlarla müzakere.
- Öz yönetim: uzun süreç planlama, zaman, öz değerlendirme.
- Araştırma: kaynak seçme, güvenilirlik, atıf ve soruşturma.

19. TOK, CAS ve EE ile bağlantı

TOK

TOK bağlantısı dersin dışına yapılandırılan ayrı bir etkinlik değil; 'edebiyattan ne tür bilgi ediniz?', 'yorumların hangisi daha iyi?', 'bağlam bilginizi ne kadar belirler?' gibi epistemik sorular üzerinden doğal biçimde kurulmalıdır.

CAS

Metinlerdeki küresel sorunlar, edebî yürüyüşler, kitap toplulukları, sesli kitap çalışmaları veya farkındalık etkinlikleri CAS bağlantısı yaratabilir. Ancak CAS deneyimi, dersin değerlendirme gerekliliklerinden ayrı kalmalıdır.

Extended Essay

Önemli ayırım: Dil ve edebiyat alanında Extended Essay, sınıfta çalışılan aynı esere dayanamaz. Buna karşılık öğrenci, derste çalıştığı bir yazarın farklı bir eserini seçebilir.

20. Yeni başlayan öğretmen için ilk 4 hafta

Hafta	Yapılacaklar
1	Öğrenciye ders modeli, SL/HL farkı, üç keşif alanı, yedi kavram ve değerlendirme bileşenlerini tanıt.
2	Öğrenen portfolyosunu başlat; ilk eserle yakın okuma + yazar tercihi + anlam ilişkisi üzerine standart bir giriş şablonu kur.
3	Paper 1 kriterlerini öğrenci diline çevir; kısa metin üzerinde birlikte kalibrasyon yap.
4	İlk kavramsal ve bağlamsal bağlantıyı kur; olası küresel sorunları yalnızca 'havuz' olarak toplamaya başla.

Başlangıçta yapmayın: İlk haftalarda öğrenciyi doğrudan tam Paper 1/2 veya IO formatına boğmayın. Önce kriterlerin temelindeki davranışları - yorum, kanıt, yazar tercihi, odak, organizasyon - parçalı şekilde öğretin.

21. Yıl boyunca kullanılacak öğretmen kontrol listesi

- ☐ SL/HL eser sayısı ve PRL/çeviri/serbest seçim dengesi doğru.
- ☐ Edebî form, dönem ve coğrafya gereklilikleri karşılanıyor.
- ☐ Aynı yazar iki kez kullanılmıyor.
- ☐ Her keşif alanı için minimum eser sayısı karşılanıyor.
- ☐ Portfolyo dersin başından beri aktif.
- ☐ Her eserde yazar tercihi → anlam/etki analizi yapılıyor.
- ☐ Yedi kavram tüm ders boyunca tekrar ziyaret ediliyor.
- ☐ Paper 1 için tüm edebî formlara yönelik pratik var.
- ☐ Paper 2 için öğrencinin en az üç aday eseri belirlenmiş.
- ☐ IO küresel sorunları üç ölçütü karşılıyor.
- ☐ IO pasajları temiz, kesintisiz ve uygun uzunlukta.
- ☐ IO için özgün dil + çeviri şartı karşılanıyor.
- ☐ IO eserleri diğer bileşenlerden ayrılmış.
- ☐ HL Essay soruşturma hattı öğrenciye ait ve eser bütününe açılıyor.
- ☐ HL Essay ilk tam taslak geri bildirimi sınırlar içinde.
- ☐ Akademik dürüstlük, kaynak gösterme ve özgünlük izleniyor.
- ☐ Kriterler öğrencilerin erişimine açık ve düzenli kullanılıyor.
- ☐ Biçimlendirici değerlendirme sonuçları öğretimi değiştiriyor.
- ☐ Erişim/kapsayıcılık ihtiyacı olan öğrenciler için prosedürler zamanında yürütülüyor.

22. En sık yapılan 12 hata

Hata	Doğrusu
Keşif alanlarını üç izole ünite gibi görmek	Alanları bütünleştirin; eserleri gerektiğinde farklı alanlara bağlayın.
Kavramları tema sanmak	Kavramları soruşturma merceği olarak kullanın.
Teknik saydırmak	Tekniğin/yazar tercihinin anlam ve etkiye katkısını analiz ettirin.
Portfolyoyu ödev klasörüne çevirmek	Düşünce gelişimi, bağlantı ve değerlendirme hazırlığını belgeletin.

Hata	Doğrusu
IO için çok geniş tema seçmek	Üç küresel sorun ölçütünü sağlayan dar ve belirli sorun kurun.
IO'yu ezberletmek	10 maddelik genel hat + doğal, analitik sözlü ifade geliştirin.
IO'da yalnız pasajı konuşmak	Pasajdan eserin tamamına düzenli hareket ettirin.
Paper 2'yi iki ayrı eser özeti yapmak	Paragraf düzeyinde sürekli karşılaştırma kurun.
Paper 2 için eser tekrarını geç fark etmek	Eser kullanım matrisini ilk yıldan tutun.
HL Essay'de öğretmenin fazla edit etmesi	İlk tam taslağa geliştirici geri bildirim; yeniden yazma yok.
Değerlendirmeyi yalnız final üründe yapmak	Biçimlendirici veriyi öğretim tasarımıyla kullanın.
Guide'ı bir kez okuyup kenara koymak	Yıllık prosedürler ve destek materyalleriyle birlikte düzenli kontrol edin.

23. Tek sayfalık hızlı hatırlatma

Başlık	Hatırla
SL	7 eser 3 özgün dil PRL 2 çeviri PRL 2 serbest 3 form 3 dönem 2 kıta/3 ülke
HL	10 eser 4 özgün dil PRL 3 çeviri PRL 3 serbest 4 form 3 dönem 2 kıta/4 ülke
Paper 1	SL 1:15 / 1 pasaj / %35 HL 2:15 / 2 pasaj / %35
Paper 2	1:45 2 eser 25 puan SL %35 / HL %25 başka bileşende kullanılan eser yok
IO	10+5 dk 1 özgün dil + 1 çeviri 2 pasaj normalde ≤40 satır max 10 genel hat maddesi
HL Essay	1.200-1.500 %20 öğrenci soruşturma hattı ilk tam taslağa tek geri bildirim döngüsü
Portfolyo	Zorunlu notlandırılmaz tüm değerlendirme bileşenlerinin hazırlık zemini
Kavramlar	Kimlik - Kültür - Yaratıcılık - İletişim - Bakış açısı - Dönüşüm - Temsil

Son cümle: Bu el kitabı hızlı karar vermeyi kolaylaştırır; resmî kılavuz ve yıllık Diploma Programı Değerlendirme prosedürleri, özellikle teslim/uygulama ayrıntılarında nihai başvuru kaynağıdır.

24. Kaynakça ve kullanım notu

Bu el kitabı, aşağıdaki resmî yayının öğretmen kullanımına yönelik bağımsız bir özet ve uygulama yorumudur. Metin, kılavuzdaki kuralları daha erişilebilir bir öğretmen diliyle yeniden ifade eder; resmî yayının yerine geçmez.

Temel kaynak

International Baccalaureate Organization. (2025). Dil A: edebiyat kılavuzu. İlk değerlendirme 2026. Orijinal İngilizce sürüm: Language A: literature guide (Temmuz 2025). International Baccalaureate Organization.

Resmî kılavuzun ayrıca yönlendirdiği kaynaklar

- Diploma Programı Değerlendirme prosedürleri (yıllık güncellenir).
- Akademik dürüstlük politikası.
- Erişim ve kapsama politikası.
- Dil A öğretmen destek materyali ve Program Kaynak Merkezi'ndeki örnekler / ders raporları / not şemaları.

Telif ve marka notu: Bu bağımsız dokümanda International Baccalaureate logoları veya resmî kurumsal görsel kimliği kullanılmamıştır. 'International Baccalaureate' ve ilgili adlar yalnızca kaynak ve program bağlamını belirtmek amacıyla anılmaktadır.